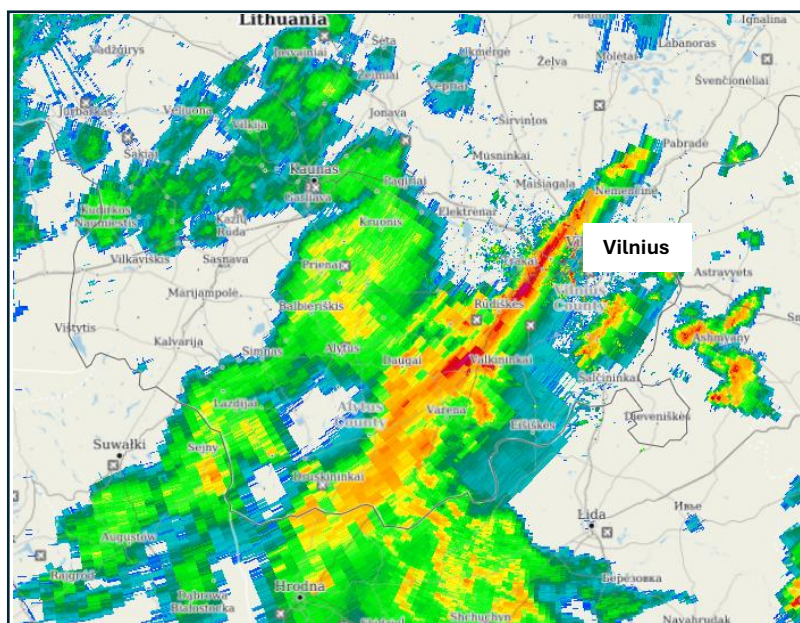

19. 20. Labai smarki audra Pietryčių Lietuvoje ir labai smarkus lietus kai kuriuose rajonuose rugpjūčio 1–2 d.

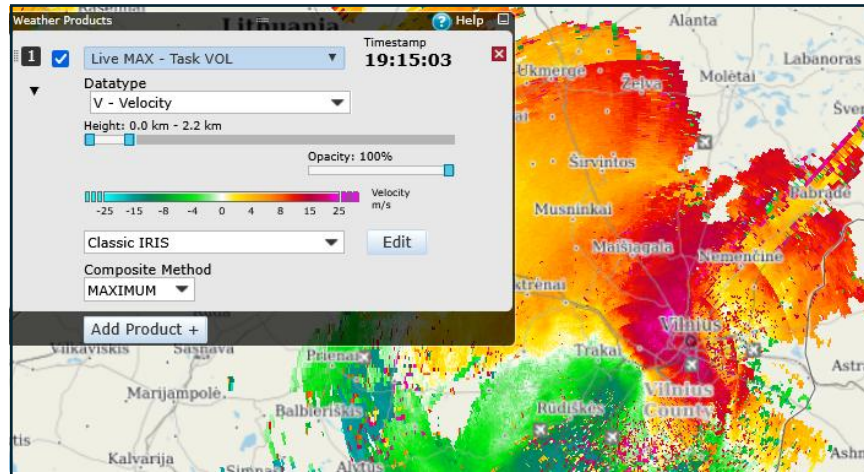
Meteorologinės sąlygos. Rugpjūčio 1-os diena neramiausia buvo šalies vakariniuose rajonuose, kur vietomis lijo smarkiai (17,6–19 mm, Laukuvoje 45 mm), kai kur fiksuoti labai smarkūs lietūs (>50 mm), griaudėjo perkūnija, iškrito kruša. Aukščiausia temperatūra dieną šalyje siekė 23–28 °C. Vėjas buvo besikeičiančios krypties, 4–8 m/s, Ventėje 11 m/s. Rugpjūčio 1-os pavaikare prasidėję lietūs Lietuvos pietiniuose rajonuose dar labiau įsismarkavo vėlai vakare ir naujos paros pirmoje nakties pusėje. Ypač smarki konvekcija fiksuota pietrytinėje šalies pusėje, įskaitant Vilniaus apskritį (labiausiai Zujūnų, Riešės, Avižienių sen.). **Rugpjūčio 2-os naktį daug kur lijo, vietomis, daugiausia šalies pietinėje ir rytinėje dalyje, smarkiai: 15 AMS (15,3–45 mm/10 val. Laukuvoje; 34,6 mm/4 val. Vilniuje); 28 LŽŪKTS (15,4–37,8 mm Judrėnuose/6 val.); 5 VMS, griaudėjo perkūnija, vietomis iškrito kruša, kilo škvalas (1 pav.). Visas šis kompleksas pavojingų reiškinių priskirtinas stichiniam meteorologiniam reiškiniui – labai smarkiai audrai.**

1 pav. Radaro atspindys rodė aktyviausią konvekcijos sritį (raudonai) 21.30 val.

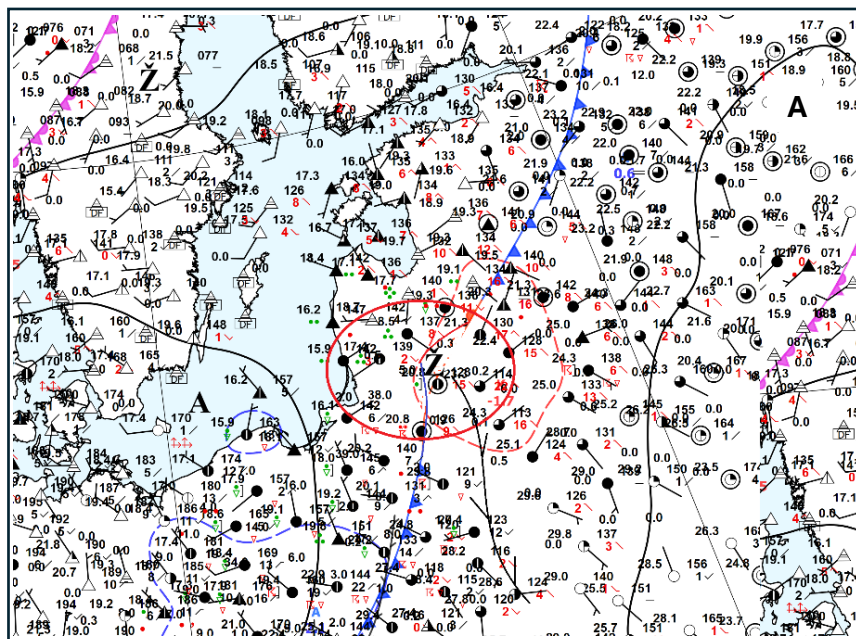
Per audrą vietomis fiksuotas dar vienas SMR – **labai smarkus lietus**. Rugpjūčio 1-os dieną šis SMR registruotas Žemaitijoje esančiose LŽŪKTS: Dvarčiaus (Kelmės r.) 66,4 mm/, Milkantų (Telšių r.) 65 mm/6 val., Tryškių (Telšių r.) 52,2/7 val., o rugpjūčio 2-os naktį Dzūkijoje Puvočių VMS išmatavo 52 mm/12 val. Rugpjūčio 2-os naktį vėjas atsisuko iš šiaurės vakarų, vakarų, daug kur 6–11 m/s, Dūkšto AMS ir Vilniaus AMS 13 m/s, Švenčionių AMS 16 m/s, Vilniaus AS (oro uostas) 19 m/s, tačiau pagal radaro duomenis ir padarytą žalą, akivaizdu, viršijo 20 m/s (**2 pav.**). Be to, Pietryčių Lietuvoje galėjo iškristi ir kruša, kurią aptiko radaro hidroklasės produktas. Dėl vėlyvo paros meto, nei krušos, nei galimo škvalo/viesulo užfiksavusių liudininkų nebuvo. Pagal turimą informaciją ši mezokonvekinė sistema (MCS) judėjo apie 64 km/val. greičiu. Pagal radaro duomenis atskirų debesų viršūnių aukštis siekė net 20 km, tropopauzės aukštyje (12 km) oro

temperatūra nukrito iki -60°C , o pats aktyviausias židiny susidarė aukštyje tarp 2–8 km, kur oro temperatūra svyravo tarp $+18\ldots-30^{\circ}\text{C}$. Sąlygos išsivystyti galingam vertikaliam srautui, kuris galėjo „pramušti“ tropopauzę, buvo tinkamos ir dėl vėjo poslinkio priežeminiame sluoksnyje.

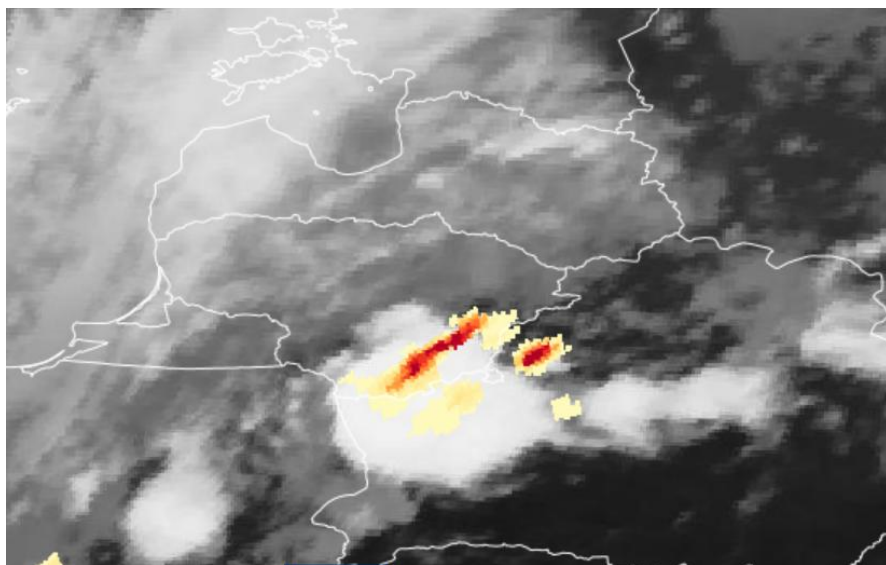
2 pav. Radaro išmatuotas didžiausias vėjo greitis ties Vilniumi 22.14 val.

Sinoptinės situacija rugpjūčio 1-os antroje dienos pusėje rodė aktyvėjantį šaltąjį atmosferos frontą, kuris, suspaustas tarp dviejų aukšto slėgio laukų, judėjo nuo Lenkijos į šiaurę, t. y. Lietuvos link (**3 pav.**). Sulėtinęs judėjimo greitį frontas subangavo ir formavosi mezokonvekinė sistema su šiltajame sektoriuje išryškėjusia konvergencijos juosta, kurios suintensyvėjimą paskatino ne tik šilta drėgna oro masė ir sukonzentruotas didelis energijos kiekis nedidelėje teritorijoje, bet ir palankus paros metas tokiam procesui – vėlyvas vakaras.

3 pav. Sinoptinė analizė rugpjūčio 1 d. 21 val. (Lietuva pažymėta apskritimu)

MTG palydovo IR vaizdas su žaibų išlydžiais (LI produktas) rugpjūčio 1 d. vakare gerai atspindėjo besivystančią intensyvią konvekciją Lietuvos pietrytinėje dalyje (**4 pav.**).

4 pav. MTG palydovo IR vaizdas su LI informacija (aktyviausi židiniai raudoni) 21.30 val.

Žala buvo labai didelė, nes aktyviausi reiškiniai formavosi virš gyvenviečių bei Vilniaus, kur buvo užlietos gatvės, nulaužti medžiai, nuplėšti namų stogai, apsemti automobiliai ir pan. Ypač nukentėjo Bukiškių pagrindinė mokykla, kuri draudikams pateikė informaciją apie stichijos padarytus 300 tūkst. eurų nuostolius. Nemažus nuostolius dėl nuniokotų sodybų patyrė ir Varėnos r. esančio Puodžių kaimo gyventojai. Atsižvelgiant į žalos mastą, rugpjūčio 4 d. Avižienių, Riešės ir Zujūnų seniūnijose buvo paskelbta ekstremali situacija.